Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Rybołówstwa

2023/2049(INI)

27.6.2023

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wykonania rozporządzenia (UE) nr 1379/2013 w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury
(2023/2049(INI))

Komisja Rybołówstwa

Sprawozdawczyni: Izaskun Bilbao Barandica

SPIS TREŚCI

Strona

UZASADNIENIE – STRESZCZENIE FAKTÓW I USTALENIA 3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 5

UZASADNIENIE – STRESZCZENIE FAKTÓW I USTALENIA

Zgodnie z art. 48 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury Komisja miała przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do 31 grudnia 2022 r. sprawozdanie w sprawie wyników stosowania rozporządzenia.

Komisja przyjęła to sprawozdanie 21 lutego 2023 r., a komisja PECH podjęła decyzję o sporządzeniu sprawozdania z wykonania tego rozporządzenia.

Obowiązujące obecnie rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków przyjęto w 2013 r. w ramach pakietu dotyczącego przeglądu rozporządzenia w sprawie WPRyb. W wyniku przeglądu w 2013 r. wprowadzono pewne zasadnicze zmiany w funkcjonowaniu wspólnej organizacji rynku produktów rybołówstwa i akwakultury. Przegląd wzmocnił w szczególności rolę organizacji producentów w zarządzaniu rynkiem, a jednocześnie zniesiono szereg środków interwencji rynkowej, takich jak środki służące trwałemu wycofaniu produktów rybołówstwa ze spożycia przez ludzi lub ich zniszczeniu. Organizacja producentów odgrywa również ważną rolę w odniesieniu do reguł konkurencji, ponieważ jedynie organizacje producentów uznane na mocy rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych mogą odstąpić od reguł konkurencji, a także uzyskać dostęp do specjalnych funduszy UE przeznaczonych na ich działania w zakresie zarządzania rynkiem.

Rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków stanowi integralną i ważną część sieci przepisów składających się na przepisy wspólnej polityki rybołówstwa, w szczególności w celu zapewnienia dobrze zarządzanego i funkcjonującego rynku produktów rybołówstwa i akwakultury. Przyczynia się ono znacznie do zagwarantowania konkurencyjności, stabilności rynku i przejrzystości oraz do zapewnienia konsumentom zróżnicowanych dostaw żywności pochodzenia wodnego.

Stanowisko sprawozdawczyni

Sprawozdawczyni przyjmuje z zadowoleniem postępy we wdrażaniu zasad wspólnej organizacji rynków, ale uważa, że konieczne są dalsze wysiłki w celu zapewnienia konsumentom informacji, poprawy etykietowania, przejrzystości rynku i zwiększenia identyfikowalności produktów rybołówstwa i akwakultury.

Sprawozdawczyni zwróciła uwagę na kilka sprawozdań wskazujących – podobnie jak wskazano w sprawozdaniu Komisji w sprawie wdrażania zasad wspólnej organizacji rynków – na brak zharmonizowanego stosowania przepisów. W związku z tym sprawozdawczyni uważa, że Komisja i państwa członkowskie muszą dołożyć większych starań, aby zapewnić lepsze i bardziej zharmonizowane wykonanie rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków. Bardziej zharmonizowane wdrażanie jest ważne dla zapewnienia zaufania konsumentów do żywności pochodzenia wodnego wprowadzanej na jednolity rynek oraz zagwarantowania równych warunków działania unijnym rybakom i hodowcom z sektora akwakultury.

Sprawozdawczyni z zadowoleniem przyjmuje zamiar przedstawienia wniosku dotyczącego ram legislacyjnych w sprawie zrównoważonych systemów żywnościowych w celu zapewnienia konsumentom większej przejrzystości i dodatkowych informacji. Takie przepisy ramowe muszą gwarantować, że nie spowodują dodatkowych obciążeń administracyjnych i

będą zgodne z warunkiem zrównoważonego rozwoju określonym w innych aktach prawnych UE.

Sprawozdawczyni przyjmuje z zadowoleniem wynik negocjacji dotyczących przeglądu rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa, w szczególności postanowienia, których celem jest wzmocnienie przepisów dotyczących identyfikowalności wszystkich produktów rybołówstwa i akwakultury. Będzie to istotne dla zapewnienia europejskim konsumentom informacji dotyczących identyfikowalności. W związku z tym Komisja powinna zaproponować dalsze działania, aby dopilnować, że informacje te będą łatwo docierały do konsumenta końcowego w dostępny sposób.

EUMOFA, czyli Europejskie Centrum Monitorowania Rynku Produktów Rybołówstwa i Akwakultury, jest opracowanym przez Komisję Europejską narzędziem badania rynku w sektorze rybołówstwa i akwakultury w Unii Europejskiej. Jego celem jest zwiększenie przejrzystości i efektywności rynku, analiza dynamiki rynków UE oraz wspieranie decyzji biznesowych i kształtowania polityki. EUMOFA umożliwia bezpośrednie monitorowanie ilości, wartości i cen produktów rybołówstwa i akwakultury, od pierwszej sprzedaży po sprzedaż detaliczną, w tym przywóz i wywóz. Gromadzone danych pochodzą z państw UE, Islandii, Norwegii, Wielkiej Brytanii i instytucji UE i są codziennie aktualizowane.

Sprawozdawczyni uważa, że narzędzie to powinno być nadal wykorzystywane przez państwa członkowskie w celu dalszej poprawy danych gromadzonych w ramach tego instrumentu, ponieważ narzędzie to mogłoby być nadal wykorzystywane do analizy rynku, zwłaszcza w przypadku wystąpienia drastycznych zmian, jak podczas kryzysu związanego z COVID-19, w celu uruchomienia narzędzi kryzysowych i możliwości stabilizacji rynku.

UE zdecydowanie sprzeciwia się nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom i konieczne są dodatkowe działania, aby poczynić dalsze postępy w tym zakresie. W tych działaniach na rzecz zwalczania połowów NNN zasadnicze znaczenie ma poprawa identyfikowalności i przejrzystości w łańcuchu dostaw w sektorze żywności pochodzenia wodnego.

Organizacje producentów odgrywają większą rolę w obecnym rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków, w związku z czym ważne jest, aby uznane zostały organizacje już istniejące w państwach członkowskich i pełniące rolę podobną do roli organizacji producentów. Zasady wspólnej organizacji rynku mają na celu ułatwienie zarządzania rynkiem, zwłaszcza dla rybaków i hodowców z sektora akwakultury, a nie wymuszanie zmian strukturalnych w reprezentujących ich organizacjach i łańcuchu dostaw jedynie w celu dostosowania się do wspólnej unijnej definicji.

Sprawozdawczyni uważa zatem, że Komisja powinna wysłuchać licznych apeli Parlamentu Europejskiego o to, by kryteria uznawania organizacji producentów zostały dostosowane w taki sposób, aby lepiej uwzględniały wszelkie różnorodne organizacje w państwach członkowskich, które w dużej mierze realizują zadania wchodzące w zakres celów organizacji producentów. Przykładem organizacji, które należy uznać, są cofradias i Prud'homie de pêche.

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wykonania rozporządzenia (UE) nr 1379/2013 w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury
(2023/2049(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000[1] (rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków), a także jego wykonanie,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 lutego 2023 r. pt. „Wykonanie rozporządzenia (UE) nr 1379/2013 w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury” (COM(2023)0101),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Strategia »Od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381),

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 października 2021 r. w sprawie strategii „Od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego[2],

– uwzględniając wyniki negocjacji dotyczących rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa,

– uwzględniając art. 54 Regulaminu oraz art. 1 ust. 1 lit. e) i załącznik 3 do decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. dotyczącej procedury udzielania zgody na sporządzanie sprawozdań z własnej inicjatywy,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0000/2022),

A. mając na uwadze, że w rezolucji w sprawie strategii „Od pola do stołu” Parlament podkreślił, że dobre mechanizmy identyfikowalności, które odpowiadają na zapotrzebowanie konsumentów poprzez informowanie o tym gdzie, kiedy, w jaki sposób i jakie gatunki ryb zostały złowione lub wyhodowane, w tym w odniesieniu do produktów przywożonych spoza UE, mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności, zagwarantowania przejrzystości dla konsumentów, zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (połowów NNN) oraz osiągnięcia celów Zielonego Ładu i celów zrównoważonego rozwoju;

B. mając na uwadze, że wstępne porozumienie między Parlamentem a Radą na temat zmienionego rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa zawiera istotne ulepszenia przepisów dotyczących identyfikowalności wszystkich produktów

[1] Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1.
[2] Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 2.

rybołówstwa i akwakultury; mając na uwadze, że przepisy te będą wdrażane w okresie przejściowym, który będzie dłuższy, niż jest to konieczne – dwa lata w przypadku produktów świeżych i mrożonych oraz pięć lat w przypadku produktów przetworzonych – i zapewni konsumentom dokładne informacje; mając na uwadze, że lepsze etykietowanie będzie narzędziem zwalczania połowów NNN i przyczyni się do zapewnienia uczciwej konkurencji;

Wprowadzenie

1. przypomina, że wspólna organizacja rynków (WOR) stanowi integralną część wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), obok środków ochrony i środków finansowych, i ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia ich celów;

2. podkreśla, że przegląd rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków z 2013 r. spowodował odejście od niektórych rodzajów interwencji na rzecz podejścia bardziej ukierunkowanego na rynek długoterminowy, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju i innowacji w tym sektorze;

Organizacje zawodowe

3. uważa, że organizacje producentów stanowią trzon sektora rybołówstwa i akwakultury, gdyż wspierają bieżące zarządzanie WPRyb i umożliwiają jej wspólne wdrażanie na poziomie producentów;

4. jest zdania, że organizacje producentów odgrywają kluczową rolę w dążeniu do osiągnięcia celów WPRyb, w związku z czym należy je dalej wspierać; zwraca uwagę, że należy zrobić więcej, aby promować tworzenie, konsolidację i finansowanie organizacji producentów w całej UE, zwłaszcza w państwach członkowskich, w których produkcja podstawowa pozostaje w dużej mierze rozdrobniona (akwakultura, rybołówstwo łodziowe); uważa, że silna obecność organizacji producentów ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia dobrobytu społeczności nadbrzeżnych i wzmocnienia pozycji rybaków w łańcuchu dostaw;

5. stwierdza, że właściwie funkcjonujące organizacje producentów zasadniczo dysponują skutecznymi środkami i prowadzą skuteczne działania, ale zwraca uwagę, że nadal brakuje organizacji producentów zrzeszających w szczególności rybaków zajmujących się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym i hodowców z sektora akwakultury; zwraca uwagę, że obecnie działające organizacje producentów sektora akwakultury odniosły szczególne sukcesy w swoich działaniach promocyjnych i komunikacyjnych;

6. uważa, że w państwach członkowskich istnieją obecnie organizacje, które wykonują zadania i funkcje wchodzące w zakres kompetencji organizacji producentów, ale organizacje te nie mogą zostać uznane za organizacje producentów na mocy rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków;

7. zwraca uwagę, że kryzys związany z COVID-19 doprowadził do nagłego zamknięcia większości rynków zbytu świeżych produktów spożywczych pochodzenia wodnego, w związku z czym w konsekwencji należy przywrócić możliwość korzystania z mechanizmów dopłat do składowania i rozszerzyć je na organizacje producentów sektora akwakultury;

Wspólne normy handlowe

8. przypomina, że wiele norm handlowych zawartych w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków z 2013 r. pochodzi z lat 80. i 90. XX w.; zwraca uwagę, że według oceny Komisji normy te były zasadniczo odpowiednie i skuteczne oraz wniosły wartość dodaną;

9. zwraca uwagę, że ocena Komisji i leżące u jej podstaw konsultacje wykazały, że istnieją możliwości uproszczenia, usprawnienia i modernizacji norm; odnotowuje, że Komisja stwierdziła również stosunkowo niski poziom monitorowania prowadzonego przez organy krajowe z myślą o zapewnianiu zgodności z normami;

10. podkreśla, że w ocenie Komisja stwierdziła niedociągnięcia w istniejących ramach, które nie pozwalają osiągnąć celów rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków;

Informowanie konsumentów

11. zgadza się z twierdzeniem, że aby osiągnąć w pełni cele wspólnej organizacji rynków, konsumenci muszą być informowani za pośrednictwem kampanii marketingowych i edukacyjnych o wartości spożywania produktów rybołówstwa i akwakultury, o dużej różnorodności dostępnych gatunków, a także o znaczeniu, jakie ma zrozumienie informacji zamieszczonych na etykietach; uważa, że aby konsumenci mogli dokonywać świadomych wyborów, powinni otrzymywać jasne i pełne informacje na temat produktów sprzedawanych na rynku UE, zgodne z tymi samymi przepisami, niezależnie od pochodzenia produktów;

12. stwierdza, że identyfikowalność i powiązane środki w zakresie przejrzystości są niezbędne do zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami WPRyb; uważa, że jeżeli środki te wspiera odpowiedni system etykietowania, mogą one zagwarantować wiarygodność i rzetelność informacji przekazywanych konsumentom; podkreśla, że taki system etykietowania ma zasadnicze znaczenie dla zwalczania zarówno oszustw w branży spożywczej, w tym niewłaściwego etykietowania, jak i połowów NNN;

13. zwraca uwagę, że w ramach konsultacji Komisja otrzymała sprawozdania wskazujące, że w niektórych państwach członkowskich nie spełniono obowiązkowych wymogów dotyczących informowania konsumentów; odnotowuje, że wdrażanie przepisów w całej UE uznaje się za nierównomierne i jest to szczególnie istotne w niektórych segmentach, takich jak sprzedawcy ryb i zakłady żywienia zbiorowego; przypomina, że etykiety muszą zawierać dokładny opis produktów rybołówstwa i produktów innych niż produkty rybołówstwa, w szczególności w odniesieniu do produktów zastępczych, ponieważ w wielu przypadkach wykorzystuje się obrazy, które sprawiają, że konsumenci niesłusznie uznają niektóre produkty za produkty rybołówstwa;

Reguły konkurencji

14. przypomina, że organizacje producentów mogą być pod pewnymi warunkami zwolnione ze stosowania reguł konkurencji, aby osiągnąć swoje cele, w tym pod warunkiem, że ich działalność nie prowadzi do podziału rynków, nie wyklucza ani nie eliminuje konkurencji;

15. zwraca uwagę, że wyłączenie to ma zasadnicze znaczenie dla dopuszczenia niektórych

praktyk stosowanych przez organizacje producentów, takich jak kontrolowanie ilości produktów wprowadzanych na rynek przez członków organizacji producentów w celu ustabilizowania rynków i cen, spełnienia wymogów w zakresie ochrony i uniknięcia marnotrawienia żywności; stwierdza, że nieuznawane organizacje zbiorowe producentów (np. spółdzielnie, *cofradías*) nie mogą korzystać z wyłączenia na podstawie obecnych kryteriów określonych dla organizacji producentów;

Badania rynkowe

16. przypomina, że Europejskie Centrum Monitorowania Rynku Produktów Rybołówstwa i Akwakultury (EUMOFA) zapewnia podmiotom działającym w sektorze rybołówstwa informacje rynkowe, aby pomóc im w lepszym zrozumieniu tendencji rynkowych; zwraca uwagę, że od kwietnia 2013 r. specjalna strona internetowa i baza danych są dostępne online i są w pełni operacyjne od czasu wejścia w życie zmienionych zasad wspólnej organizacji rynków, co przynosi korzyści instytucjom badawczym, zainteresowanym stronom i ogółowi społeczeństwa dzięki większemu dostępowi do badań i danych rynkowych;

17. odnotowuje, że EUMOFA została wykorzystana do uruchomienia środków kryzysowych w celu zaradzenia skutkom pandemii COVID-19;

Wnioski

18. z zadowoleniem przyjmuje postępy we wdrażaniu zasad wspólnej organizacji rynków; podkreśla, że należy dołożyć starań na rzecz zapewnienia konsumentom odpowiednich informacji, poprawy etykietowania, zwiększenia przejrzystości rynku oraz identyfikowalności produktów rybołówstwa i akwakultury;

19. uważa, że Komisja i państwa członkowskie muszą dołożyć większych starań, aby zapewnić bardziej jednolite wykonanie rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków; jest zdania, że bardziej jednolite wykonanie mogłoby przyczynić się do zapewnienia zaufania konsumentów do produktów żywności pochodzenia wodnego wprowadzanych na jednolity rynek;

20. wyraża zadowolenie, że Komisja zamierza przedstawić wniosek dotyczący ram prawnych dla zrównoważonych systemów żywnościowych w celu zwiększenia przejrzystości i zapewnienia konsumentom obszerniejszych informacji; podkreśla, że należy dopilnować, by ramy te nie powodowały dodatkowych obciążeń administracyjnych i były zgodne z warunkiem zrównoważonego rozwoju określonym w innych aktach prawnych UE;

21. przyjmuje z zadowoleniem wynik negocjacji dotyczących przeglądu rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa, w szczególności postanowienia mające na celu wzmocnienie przepisów dotyczących identyfikowalności wszystkich produktów rybołówstwa i akwakultury; jest zdania, że takie informacje dotyczące identyfikowalności będą bardzo ważne dla konsumentów europejskich; wzywa Komisję, by przedstawiła propozycję dalszych działań w celu zadbania o to, aby informacje te docierały do konsumentów końcowych w prostym i przystępnym formacie;

22. uważa, że państwa członkowskie powinny w większym stopniu korzystać z EUMOFA

w celu dalszego udoskonalenia danych gromadzonych w ramach tego instrumentu; jest zdania, że EUMOFA można wykorzystać w większym stopniu do analizy rynku, zwłaszcza w przypadku drastycznych zmian, takich jak te, które nastąpiły podczas kryzysu związanego z COVID-19, z myślą o uruchomieniu narzędzi kryzysowych i możliwości ustabilizowania rynku;

23. jest przekonany, że poprawa identyfikowalności i przejrzystości w łańcuchu dostaw sektora żywności pochodzenia wodnego ma kluczowe znaczenie dla zwalczania połowów NNN;

24. ponawia apel o dostosowanie kryteriów uznawania organizacji producentów, aby lepiej uwzględnić wszelkie różnorodne organizacji w państwach członkowskich, które wykonują zadania wchodzące w dużej mierze w zakres kompetencji organizacji producentów; zwraca w związku z powyższym uwagę na organizacje takie jak *cofradías* i *prud'homies de pêche*;

°

° °

25. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji, a także rządom i parlamentom państw członkowskich.